Akademik Akıl
Köşe Yazıları
www.akademikakil.com Printed on Nisan 13, 2023

Fikirlerimizi Açtık İşe Yarasın

By undefined
April 12, 2023
Kategoriler: Fen
Etiketler: bilgi, Eğitim, farkındalık, fikir, seçim, yorum

Sayılarını öğrendiğimizde hayretler uyandıran çok sayıdaki parti ve dernekler gibi sayıları yüksek enflasyon derecesinde TV kanalları da bulunmaktadır. Okuyacak çok kitap var ama hepsini okumaya ömrümüz yetmiyor bu durumda kitaplar için uyguladığımız "**seçici**" yöntemini TV kanalları için de düşünebiliriz. Buradaki "seçici"liğin maddesel bir kriteri "canlı yayına ayrılan zaman" olabilir kanalı da tercihimizdir ki olaylar olduğu gibi yorum katılmadan canlı yayın eliyle aktarılsın, yorum ve değerlendirmeler izleyenlerine "saygı" adına bırakılsın. Günümüzde gözler hep görselde, "yorum" ile "yaşananlar"ın yolları ayrılsın, kurtulamadığımız "önyargı"larımız gerçek dışılıklarla beslenmesin… "bilgi" ile "dedikodu" belli olsun birbirine karışmasın… bizleri sadece "yansıtan" ile sınırlandırıp ayna yerine koyarak "düşünen-değerlendiren bedenimizi yok sayan" anlayış da ikinci bir "seçici" kriterimiz olsun. Böylelikle kararımızı verebilelim ki yansıtıcı olarak mı kalalım yoksa ışık olup etrafımızı mı aydınlatalım?

Söz konusu "seçici" ve "ben de varım" kriterlerinin sunduğu canlı yayınların olayları olduğu gibi yansıtması ile yorumlamalarımız olabildiğince isabet kaydetmiyor da değil. Güncel olaylardan iki yorumumuzu bu vesile ile burada paylaşalım ki okuyucularımız tartabilsin bunları. İlki, Karabağ üzerinden Azerbaycan-Ermenistan arasındaki oldukça geniş bir coğrafyadaki savaşta Bayraktar TB2 sihaları ile düşman mevzilerinin tepelerine inen bombaların tozu dumana katan görüntülerini canlı yayınlarda izledik. Öte yandan, Ukrayna-Rusya savaşında da tahrip edilmiş devasa demir yığını Rus tanklarını geniş arazide serpilmiş görüntülerini seyrettik. Azerbaycan, Bayraktar TB2'lerin kamerasından canlı yayınlarken, Ukrayna yine Bayraktar TB2'ler marifetiyle devre dışı bıraktığı Rus tanklarının sadece yerden çekilmiş görüntülerini paylaştı. Bu iki olayda "Türkiye gerçeği"nin dikkate alındığını yorumlayabiliriz; Azerbaycan canlı yayınlarla Türkiye "**arkamda**" mesajını vermiş, Ukrayna ise sonuç görüntüleriyle yetinip Türkiye "**arabulucu**" inceliğini sergilemiştir… Gelelim ikincisine, yine Ukrayna-Rusya savaşı devam ederken, Ukrayna'nın şehirlerinde ve başkentinde çalan sirenlerini duyduk, karartma gecelerini gördük, ülkenin enerji alt yapısının tahrip edilmesi ile de elektrikte sıkıntılar yaşandığını anladık… Hal böyle iken Ukrayna devlet Başkanı hemen her gün bir ülkenin meclisinden, Birleşmiş Milletlerin oturumlarından, uluslararası kuruluşların toplantılarına konuk olmaktan ve çeşitli küresel kültür-sanat organizasyonlarını onurlandıran kesintisiz uzaktan bağlantı ile canlı yayınlarda konuşmalarını izledik. Normal zamanda bile internet kesintileri yaşanırken, savaş ortamında "kesintisiz" internet nasıl olabilir? Elon Musk'ın Starlink isimli "uydu internet" hizmet sağlayıcısından yararlanmış olabileceğini yorumlamıştık gökbilimci kimliğimizle…

Yukarıdaki düşünce bugünümüzü ve yarınımızı dikkatlendirebilir. Aşağıdaki paylaşımlar da geçmişteki yaşanmışlıklarımızın gösterdikleri ile yine günümüze ve geleceğimize katkı sunsun.

Canlarından çok sevdikleri çocuklarına kavuşabilmek için "Diyarbakır Anneleri" ruhu bir dilekçe hükmünde olmasından cesaretle yıllar boyu "kolej açma" için istendiğinde verdiğimiz yardım/hayır paralarımızı "geri isteme" yolunun açılması belki 40 yıllar süren görünür görünmez belaları tortusu kalmayacak şekilde siler süpürür. Hangi birimizde yok ki evlatlarımız için "**eğitim**" söz konusu olduğunda gözlerimizi karartmayalım… anne-babaların eğitim konusundaki bu "yapamayacağı hiç bir şey olamaz" duygusunun "kullanılmış"lığını şimdilerde anlayabiliyoruz… Toz konduramadığımız bu tarafımız/yumuşak karnımız, iyi niyet beslemeyenlerin iştahını kabartmış…

Bir başka güncel olay, milletvekili seçiminde "**fermuar** modeli/sistemi" söylemi hatırlattı, kaydettiğim "fikirlerim" içerisinde "fermuar" geçeni aşağıda paylaşayım.

FİKİR 1: Takım olarak hareket etmede başarının sağlanacağını ele verecek önemli bir örnek fermuardır; Bu bir üçlü takım çalışmasıdır, biri makine ve ikisi de sıralı tırnaklar olmak üzere her üçünün birlikteliğinden ancak fermuar kapanabiliyor ve açılabiliyor!… Üçlüden birinin görevini yapmaması kapayamama veya açamama başarısızlığını getiriyor!… Bu da hiç istenmeyen bir durum!… (6 Nisan 2002, saat 9:55, kahvaltı sırasında, İstanbul-ev).

Seçim deyince "fikirlerim" dosyasında arattığımda seçime ilişkin iki adet kayıt bu vesile ile "geçmiş ve bugün" karşılaştırmasına malzeme olsun;

FİKİR 2: Temel bilimlerde formüller kesindir, çoğunluğun ne söylediğine değil formüllerin ne gösterdiğine bakılır. Bu sayede doğa olayları kesine yakın öğrenilebiliyor… Seçime gidildiği bu günlerde seçim gibi sosyal bir olay üzerine temel bilimci biri olarak akla şu düştü: sosyal olaylar kurallı olamadığından formülüze edilemiyor… dolayısıyla da olayları doğru okumak güçleşiyor; her ne kadar temel bilimlerde çoğunluğa bakmak gerek ve yeter (yani bilimsel!) olmamasına karşın yine de sosyal olaylarda gerçeğe daha fazla yaklaşmada (başka da çare olmadığından) çoğunluğun kararı sonuç verebilir yalnızca bu çoğunluk kararının "her seçmenin/bireyin/düşünenin/tecrübe sahibinin/bilgenin asla kimsenin etkisi olmaksızın ve özgür irade ile verilmiş olması" şartı ile… (18 Ağustos 2002, saat 16:45, a. alırken, İstanbul-ev).

FİKİR 3: Belki önyargıları/tabu denilenleri vs. kaldırma yolunda şu yöntem bir adım olabilir: özellikle TV-tartışma/konuşma/görüş alma vb.lerinde tanınan konuşma süresini ikiye ayırarak (gerekirse kronometre de kullanarak) eğer konuşmacı yapabilirse konuyu "sübjektif" ve "objektif" kesin hatlara ayırarak değerlendirebilir… böylesi, süreçte "farkı" anlamamıza yarayacak ve kitlelerin/izleyenlerin/katılımcıların mutlaka olumlu/çözümden yana/düşüncelerini tartma vs. refleksi oluşacak ve etkileneceklerdir… (27-28 Nisan 2007 Cuma-Cumartesi gece yarısında Kanal 7'de İskele Sancak programını pür dikkat izlemiştim, tartışma konusu Cumhurbaşkanlığı seçimi, katılanlar: FK, ST, FB, İD, AKP milletvekili, ertesi sabah WC'de akla düştü, saat 8:00, Suudi Arabistan-Riyad-ev).

Bu yazımızda ayrıca "eğitim" de anahtar kelime oldu, geneli ilgilendiren bu konudaki bir fikrimizi de okuyucu değerlendirmesine sunalım ve bununla yazımızı sonlandıralım kitaplaşacak olan "fikirlerim" dosyasından alıntıları yine ara ara paylaşmayı sürdürürüz ile birlikte…

FİKİR 4: En geniş kitleye ulaşabilme – başını sokacak dört duvar oluşu ile tüm dünyaya yayılan devletimizin resmi eğitim kurumları düşüncesi çok yerinde olduğu düşüverdi akla… (9 Nisan 2005, saat gece yaklaşık 03:30, YT ve GNK'ken, Suudi Arabistan-Riyad-ev).